

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2014. április 3. *

„Előzetes döntéshozatal iránti kérelem — Környezet — A természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelme — 92/43/EGK irányelv — Közösségi jelentőségű természeti területek — Ilyen természeti terület jogállásának felülvizsgálata szennyezéssel vagy környezetromlással összefüggő jelenségek bekövetkezése esetén — Olyan nemzeti szabályozás, amely nem teszi lehetővé az érintett személyek számára az ilyen felülvizsgálat kérelmezését — A hatáskörrel és illetékességgel rendelkező nemzeti hatóságoknak arra vonatkozó diszkrecionális jogkör biztosítása, hogy hivatalból indítsák meg az említett jogállás felülvizsgálatára irányuló eljárást”

A C-301/12. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Consiglio di Stato (Olaszország) a Bírósághoz 2012. június 20-án érkezett, 2012. május 29-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Cascina Tre Pini Ss**

és

a **Ministero dell’Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare,**

a **Regione Lombardia,**

a **Presidenza del Consiglio dei Ministri,**

a **Consorzio Parco Lombardo della Valle del Ticino,**

a **Comune di Somma Lombardo** között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: R. Silva de Lapuerta tanácselnök, J. L. da Cruz Vilaça, G. Arestis (előadó), J.-C. Bonichot és A. Arabadjiev bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,

hivatalvezető: A. Impellizzeri tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2013. május 16-i tárgyalásra,

* Az eljárás nyelve: olasz.

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Cascina Tre Pini Ss képviselőjében E. Cicigoi avvocatessa,
  - az olasz kormány képviselőjében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: A. De Stefano avvocato dello Stato,
  - a cseh kormány képviselőjében M. Smolek és D. Hadroušek, meghatalmazotti minőségben,
  - az Európai Bizottság képviselőjében F. Moro és L. Banciella, meghatalmazotti minőségben,
- a főtanácsnok indítványának a 2013. június 20-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a Cseh Köztársaság, az Észt Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Szlovén Köztársaság és a Szlovák Köztársaság csatlakozásának feltételeiről, valamint az Európai Unió alapját képező szerződések kiigazításáról szóló okmánnyal (HL 2003. L 236., 33. o.) módosított, a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv (HL L 206., 7. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 102. o.; a továbbiakban: 92/43 irányelv) 9. és 11. cikkének az értelmezésére irányul.
- 2 A jelen kérelem a Cascina Tre Pini Ss (a továbbiakban: Cascina), olasz jog szerint létrejött társaság és a Ministero dell'Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare (környezet-, terület-, és tengervédelmi minisztérium, a továbbiakban: Ministero), a Regione Lombardia (Lombardia régió), a Presidenza del Consiglio dei Ministri (Minisztertanács elnöksége), a Consorzio Parco Lombardo della Valle del Ticino (ticino völgyi lombard park egyesület) és a Comune di Somma Lombardo (Somma Lombardo város önkormányzata) között valamely – a Cascina tulajdonát képező területet is magában foglaló – természeti terület közösségi jelentőségű természeti területként (a továbbiakban: KJTT) való minősítésének felülvizsgálatára irányuló eljárás tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében került előterjesztésre.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 92/43 irányelv célkitűzéseit meghatározó 2. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az irányelv célja, hogy a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelmével hozzájáruljon a biológiai sokféleség biztosításához az [EK]-Szerződésben érintett tagállamok európai területén belül [helyesen: a tagállamoknak az [EK]-Szerződés hatálya alá tartozó európai területén belül].

(2) Az irányelvnek megfelelően hozott intézkedések célja a közösségi érdekelttségű [helyesen: jelentőségű] természetes élőhelyek, valamint vadon élő állat- és növényfajok kedvező védettségi helyzetének [helyesen: állapotának] fenntartása, illetve helyreállítása.

(3) Az irányelvnek megfelelően hozott intézkedések figyelembe veszik a gazdasági, társadalmi és kulturális igényeket, valamint a regionális és a helyi sajátosságokat is.”

- 4 Ezen irányelvnek a Natura 2000 hálózat létrehozásáról szóló 3. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) A különleges természetmegőrzési területek [a továbbiakban: KTT-k] egységes európai ökológiai hálózatát Natura 2000 néven hozzák létre [helyesen: Natura 2000 néven létrehozzák a [KTT-k] egységes európai ökológiai hálózatát]. Az I. mellékletben felsorolt természetes élőhelytípusokat magában foglaló, továbbá a II. mellékletben felsorolt fajok élőhelyéül szolgáló természeti területekből álló hálózat célja [az], hogy biztosítsa az érintett természetes élőhelytípusok, valamint az érintett fajok élőhelyeinek kedvező védeltségi állapotának fenntartását vagy adott esetben helyreállítását természetes kiterjedésükön, illetve elterjedési területükön belül.

A Natura 2000 hálózat a tagállamok által [a vadon élő madarak védelméről szóló, 1979. április 2-i] 79/409/EGK [tanácsi] irányelvnek [HL L 103., 1. o.; magyar nyelvű kiadás 15. fejezet, 1. kötet, 98. o.] megfelelően minősített különleges természetvédelmi területeket [helyesen: különleges védelmi területeket] is magában foglalja.

(2) Valamennyi tagállam azon hányad arányában járul hozzá a Natura 2000 létrehozásához, amelyet az (1) bekezdésben említett természetes élőhelytípusok és az ott felsorolt fajok élőhelyei képviselnek a területükön belül. Ennek érdekében a tagállamok a 4. cikkel összhangban különleges természetvédelmi területté [helyesen: különleges természetmegőrzési területekké, KTT-ké] nyilvánítanak bizonyos természeti területeket az (1) bekezdésben foglalt célok figyelembevételével.

(3) A tagállamok, amennyiben szükségesnek ítélik, törekedni fognak a Natura 2000 ökológiai egységességének javítására azáltal, hogy a 10. cikknek megfelelően fenntartják, illetve megfelelő esetben fejlesztik a táj azon jellegzetes vonásait, amelyek különösen fontosak a vadon élő állatok és növények számára.”

- 5 A 92/43 irányelv 4. cikke az alábbiak szerint részletezi a KJTT-k jegyzéke összeállítására irányuló eljárást:

„(1) A III. mellékletben (1. szakasz) meghatározott követelmények és a vonatkozó tudományos ismeretek alapján minden egyes tagállam benyújtja a megfelelő természeti területek javasolt jegyzékét, amelyben feltüntetik, hogy az I. mellékletben felsorolt természetes élőhelytípusok, illetve a II. mellékletben felsorolt őshonos fajok közül melyek fordulnak elő az egyes természeti területeken. [...] A 11. cikkben említett felügyeleti tevékenység eredményeinek ismeretében a tagállamok adott esetben javasolják a jegyzék kiigazítását.

Az irányelvről szóló értesítést követő három éven belül a jegyzéket megküldik a Bizottságnak az egyes természeti területekre vonatkozó tájékoztatással együtt.[...]

(2) A III. mellékletben (2. szakasz) meghatározott követelmények alapján, továbbá az 1. cikk c) pontjának iii. alpontjában említett hét bioföldrajzi régió, valamint a 2. cikk (1) bekezdésében említett terület egészének keretén belül a Bizottság – a tagállamokkal egyetértésben – az általuk készített jegyzékek felhasználásával összeállítja a [KJTT]-k jegyzékének tervezetét, amely megállapítja, hogy mely természeti terület foglal magában egy vagy több elsődleges fontosságú természetes élőhelytípust, vagy mely szolgál veszélyeztetett faj élőhelyeként [helyesen: amely felsorolja azokat a természeti területeket, ahol egy vagy több elsődleges fontosságú természetes élőhelytípus található, illetve amelyek egy vagy több veszélyeztetett fajnak adnak otthont].

[...]

A Bizottság a 21. cikkben megállapított eljárással összhangban hagyja jóvá a [KJTT]-k jegyzékét, amely megállapítja, hogy mely természeti terület foglal magában egy vagy több elsődleges fontosságú természetes élőhelytípust, vagy mely szolgál veszélyeztetett faj élőhelyeként.

(3) A (2) bekezdésben említett jegyzéket az ezen irányelvről szóló értesítéstől számított hat éven belül kell elkészíteni.

(4) Egy [KJTT] (2) bekezdésben megállapított eljárással összhangban történő jóváhagyása után az érintett tagállam a lehető leghamarabb – de legkésőbb hat éven belül – különleges természetvédelmi területté [helyesen: különleges természetmegőrzési területté, KTT-vé] nyilvánítja az érintett területet, és meghatározza annak különös fontosságát annak alapján, hogy az egyes természeti területek mennyire fontos szerepet töltenek be az I. mellékletben felsorolt természetes élőhelytípusok, illetve a II. mellékletben felsorolt fajok kedvező védeltségi állapotának biztosításával történő fenntartása, illetve helyreállítása, valamint a Natura 2000 hálózat egységessége szempontjából, figyelembe véve továbbá, hogy milyen mértékben fenyegeti a károsodás vagy a pusztulás veszélye az egyes természeti területeket.

(5) Amint egy természeti terület felvételre kerül a (2) bekezdés harmadik albekezdésében említett jegyzékbe, a 6. cikk (2), (3) és (4) bekezdését kell rá alkalmazni.”

- 6 Az említett irányelvnek a KTT-kre alkalmazandó 6. cikke a (2)–(4) bekezdésében az alábbiak szerint rendelkezik:

„(2) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket a különleges természetvédelmi területeken található olyan természetes élőhelytípusok és olyan fajok élőhelyei károsodásának és megzavarásának megakadályozására, amelyek céljára az egyes területeket kijelölték, amennyiben a zavarás mértéke ezen irányelv céljaira tekintettel jelentős hatással lehet. [Helyesen: A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy megakadályozzák a KTT-ken található fajok természetes élőhelytípusainak és élőhelyeinek károsodását, valamint azon fajok zavarását, amelyek számára e területeket kijelölték, amennyiben a zavaró tényezők jelentős kihatással lehetnek az irányelv céljaira.]

(3) Figyelembe véve az adott természeti terület védelmével kapcsolatos célkitűzéseket, megfelelő vizsgálatot kell folytatni minden olyan terv vagy program [helyesen: projekt] hatásait illetően, amely nem kapcsolódik közvetlenül, illetve nem nélkülözhetetlen a természeti terület kezeléséhez, de akár önmagában, akár pedig más terv vagy program részeként valószínűleg jelentős hatással lesz [helyesen: tervvel vagy projekttel együttesen jelentős hatással lehet] arra. A természeti területre gyakorolt hatások vizsgálatának eredményét figyelembe véve, továbbá a (4) bekezdés rendelkezéseinek értelmében [helyesen: rendelkezéseire is figyelemmel] az illetékes nemzeti hatóságok csak azután hagyják jóvá az érintett tervet vagy programot [helyesen: projektet], ha megbizonyosodtak arról, hogy az nem fogja hátrányosan befolyásolni az érintett természeti terület épségét, és miután – adott esetben – kikérték a lakosság véleményét is.

(4) Amennyiben a természeti területre gyakorolt hatások vizsgálatának kedvezőtlen eredménye ellenére valamely elsődlegesen fontos, társadalmi vagy gazdasági jellegű közösségi érdekre figyelemmel [helyesen: valamely fontos közérdeken alapuló kényszerítő ok miatt, ideértve a társadalmi vagy gazdasági jellegű okokat is] – alternatív megoldás hiányában – mégis végre kell hajtani egy tervet vagy programot [helyesen: projektet], a tagállam minden szükséges kiegyenlítő intézkedést megtesz a Natura 2000 általános egységességének megóvása érdekében. A tagállam az elfogadott kiegyenlítő intézkedésekről értesíti a Bizottságot.

[...]”

- 7 Ugyanezen irányelv 9. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A Bizottság a 21. [helyesen: 19.] cikkben megállapított eljárással összhangban rendszeresen megvizsgálja a Natura 2000 hozzájárulását a 2 és a 3. cikkben kitűzött célok eléréséhez. Ennek során megfontolásra kerülhet egy korábban kijelölt természetvédelmi terület [helyesen: valamely KTT] visszaminősítése is, amennyiben a 11. cikkben előírt felügyeleti tevékenység eredményeképpen észlelt természetes folyamat ezt indokolttá teszi.”

8 A 92/43 irányelv 11. cikke ekképpen rendelkezik:

„A tagállamok felügyelik a 2. cikkben említett természetes élőhelyek és fajok védeltségi állapotát, különös tekintettel az elsődleges fontosságú természetes élőhelytípusokra és a veszélyeztetett fajokra.”

Az olasz jog

9 A természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló 92/43/EGK irányelvet átültető 1997. szeptember 8-i 357. sz. köztársasági elnöki rendelet (decreto del Presidente della Repubblica n° 357 – Regolamento recante attuazione della direttiva 92/43/CEE relativa alla conservazione degli habitat naturali e seminaturali, nonché della flora e della fauna selvatiche) (a GURI 1997. október 23-i 248. számának különszáma) alapügyben alkalmazandó változatának (a továbbiakban: 357/97. sz. DPR) 1. cikke az alábbiak szerint határozza meg annak hatályát:

„(1) A jelen rendelet szabályozza a természetes és féltermészetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló [92/43] irányelv által előírt intézkedések elfogadására irányuló eljárásokat a biológiai sokféleség megőrzése érdekében, védelmet biztosítva a jelen rendelet A mellékletében szereplő természetes élőhelyek, valamint B, D és E mellékletében említett növény- és állatfajok számára.

(2) Az e rendelet által szabályozott eljárások célja a közösségi jelentőségű természetes élőhelyek, valamint vadon élő állat- és növényfajok kedvező védeltségi állapotának fenntartása, illetve helyreállítása.

(3) Az e rendelet által szabályozott eljárások figyelembe veszik a gazdasági, társadalmi és kulturális igényeket, valamint a regionális és a helyi sajátosságokat is.

[...]”

10 A 357/97. sz. DPR 3. cikke így rendelkezik:

„(1) A régiók, valamint Trento és Bolzano autonóm tartományok jegyzéket állítanak össze az A mellékletben szereplő élőhelytípusokat magában foglaló és a B mellékletben felsorolt fajok élőhelyeül szolgáló természeti területekről; e jegyzéket megküldik a környezet- és területvédelmi minisztériumnak annak érdekében, hogy az továbbítsa a Bizottságnak a javasolt [KJTT]-k jegyzékét [...] a KTT-k egységes európai ökológiai hálózatának létrehozása érdekében, amelynek neve »Natura 2000«.

(2) A környezet- és területvédelmi miniszter legfeljebb hat évvel azt követően, hogy a Bizottság összeállította a természeti területek jegyzékét, az érintett régiókkal egyetértésben rendeletben jelöli ki az (1) bekezdésben szereplő természeti területeket, azaz a [»KTT«]-ket.

[...]

(4a) A [92/43] irányelv megfelelő átültetésének biztosítása, valamint az adatoknak az irányelv mellékleteinek a 19. cikkben előírt módosításaival is összefüggő naprakésszé tétele céljából a régiók, valamint Trento és Bolzano autonóm tartományok a 7. cikkben szereplő felügyeleti intézkedések alapján időszakos felülvizsgálatot végeznek arra vonatkozóan, hogy a természeti területek alkalmasak-e az irányelv céljainak megvalósítására. E felülvizsgálatot követően javaslatot tehetnek a környezet- és területvédelmi minisztériumnak a természeti területeket magában foglaló jegyzéknek, a területek lehatárolásának és a vonatkozó adatlapok tartalmának naprakésszé tételére. A környezet- és területvédelmi minisztérium az irányelv 9. cikke szerinti vizsgálat lefolytatása céljából továbbítja a javaslatot a [...] Bizottság részére.”

- 11 A 357/97. sz. DPR-nek a felügyeleti eljárásra vonatkozó 7. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A környezet- és területvédelmi minisztérium – hatáskörükön belül a mezőgazdasági és erdészeti minisztériummal és a vadon élő állatok nemzeti intézetével, továbbá az állam, a régiók, valamint Trento és Bolzano autonóm tartományok közötti kapcsolatok állandó konferenciájával történt egyeztetést követően – rendeletben jelöli ki a jelen rendelet szerint védett állat- és növényfajokra vonatkozó felügyelettel, befogásokkal és kivételekkel kapcsolatos iránymutatásokat.

(2) A régiók, valamint Trento és Bolzano autonóm tartományok az előző bekezdésben szereplő iránymutatások alapján intézkedéseket fogadnak el a közösségi jelentőségű – különös tekintettel a veszélyeztetettnek, illetve elsődleges fontosságúnak minősülő – fajok és élőhelyek védettségi állapotának megőrzésére és felügyeletére, és erről értesítik az (1) bekezdésben szereplő minisztériumokat.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 12 A Cascina valamely, a „Brughiera del Dosso” nevű természeti területhez tartozó terület tulajdonosa, amely a Milano-Malpensa repülőtér közelében fekszik, a Comune di Somma Lombardo területén, Lombardiában. 2002-ben a Regione Lombardia törvény útján létrehozta a Ticino völgyi természetvédelmi parkot, amelynek területe magában foglalja e természeti területet is.
- 13 2003. augusztus 8-án a regione lombardiai Giunta regionale (regionális végrehajtási szerv) határozata felvette az említett természeti területet a KJTT-nek javasolt területek jegyzékére a 357/97. sz. DPR 3. cikkének megfelelően. Ezt követően a közösségi jelentőségű területek listájának a 92/43/EGK tanácsi irányelv szerinti, a kontinentális biogeográfiai régió céljára történő elfogadásáról szóló, 2004. december 7-i 2004/798/EK bizottsági határozat (HL L 382., 1. o.) ugyanezt a természeti területet felvette a KJTT-k jegyzékére. A Brughiera del Dosso természeti területet a Ministero 2005. március 25-i rendelete is KJTT-nek minősítette.
- 14 Eközben a Milano-Malpensa repülőtér kibővítették a Malpensa övezet területfejlesztési terve szerint, amelyet a Regione Lombardia egy 1999. évi törvénye hagyott jóvá. A Cascina szerint e terv a Comune di Somma Lombardo területéhez tartozó övezeteket kereskedelmi és ipari célok érdekében hasznosítja. A Cascina szerint e repülőtér légi forgalmának folyamatos növekedése idővel környezetromlást idézett elő a Brughiera del Dosso természeti területen.
- 15 A Cascina, mivel úgy vélte, hogy a Brughiera del Dosso természeti terület ökológiai minősége veszélyben van, 2005-ben azt kérte e természeti terület kezeléséért felelős szervezettől, a Consorzio Parco Lombardo della Valle del Ticinótól, hogy az említett természeti terület környezetromlásának megakadályozása érdekében hozza meg a szükséges intézkedéseket.
- 16 Válasz hiányában a Cascina 2006-ban a 92/43 irányelv 9. cikke és a 357/97. sz. DPR 3. cikkének (4a) bekezdése alapján felszólításnak minősülő kérelemmel fordult a Ministeróhoz annak érdekében, hogy ez utóbbi ismételten határolja le ugyanezen területet vagy minősítse azt vissza a KJTT-k jegyzékéről, mivel állítása szerint már nem teljesültek az alkalmazandó szabályozás által előírt ténybeli és jogi feltételek, valamint különösen nem teljesültek a KJTT-k meghatározásának ezen irányelv III. mellékletében szereplő szempontjai. A Cascinának abból a körülményből fakadóan állt érdekében ez az ismételt lehatárolás vagy az ismételt minősítés, hogy a Brughiera del Dosso természeti területhez tartozó területén fennálló tulajdonjogot érintette a KJTT-kre alkalmazandó kötelező szabályozás, amely minden területátalakítási tevékenységre vonatkozik. Ez a kötelezettség megakadályozza a területek rendeltetésének módosítását, noha a Malpensa övezet területfejlesztési terve ilyen módosításokat ír elő.

- 17 A Ministero 2006. május 2-i határozatában megállapította hatáskörének hiányát, és arra hívta fel a Cascinát, hogy forduljon a Regione Lombardiához, mivel a 357/97. sz. DPR 3. cikke szerint a régiók feladata a vizsgált természeti területek meghatározása és azoknak a Ministeróval való közlése. A Cascina ennél fogva újra benyújtotta kérelmét a Regione Lombardiához, amely 2006. július 26-i határozatában a kérelmet elutasította, abból az okból, hogy e kérelmet „csak akkor lehetne elbírálni, ha a [Ministeró]-nak arra kellene kérnie a régiókat, hogy indítsák el a 357/97. sz. DPR 3. cikkének (4a) bekezdésében előírt eljárást”.
- 18 Mivel a közigazgatási hatóságok megtagadták a kérelmének elbírálását, a Cascina keresetet indított e két határozat felülvizsgálata iránt a Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia (Lombardia regionális közigazgatási bírósága) előtt, a Ministero és a Regione Lombardia mulasztására hivatkozva. Keresetében ezenfelül kárának megtérítését kérte.
- 19 2009. december 15-i ítéletében e bíróság az említett keresetet egészében elutasította. Az említett bíróság megállapította ebben az ítéletben, hogy a 357/97. sz. DPR 3. cikkének (4a) bekezdése a KJTT-k meghatározásának kezdeményezése, illetve az erre vonatkozó javaslatétel tekintetében a régióknak biztosít hatáskört, ezért semmilyen mulasztás nem róható fel a Ministerónak. Ezenfelül ugyanezen bíróság a Regione Lombardia határozatát nem az eljárás megtagadásaként, hanem az arra vonatkozó szándék kinyilvánításként értelmezte, hogy a Brughiera del Dosso természeti terület a szennyezés ellenére továbbra is szerepeljen KJTT-k jegyzékén, ezért e régióval szemben a mulasztás megállapítása iránti kérelemnek sem lehetett helyt adni.
- 20 A Cascina fellebbezéssel élt az említett ítélet ellen a Consiglio di Stato-nál (közigazgatási ügyekben eljáró olasz legfelső bíróság). A Cascina különösen az ugyanezen ítéletnek a 357/97. sz. DPR 3. cikke (4a) bekezdésére vonatkozó értelmezését vitatta, és azt állította, hogy ennek a rendelkezésnek a 92/42 irányelv fényében való értelmezése annak megállapításához vezet, hogy nemcsak a régiók, hanem az érintett tagállam is hatáskörrel rendelkezik a KJTT-k jegyzékének felülvizsgálatára, ami jogellenessé teszi azt, hogy a Ministero megtagadta a 2006-ban benyújtott kérelmének elbírálását.
- 21 Mivel a Consiglio di Stato-nak a jogvita megoldásához meg kell vizsgálnia ezen érvelés megalapozottságát, e bíróság különösen azt kívánja megtudni, hogy ezen irányelv rendelkezései biztosítanak-e az érintett tagállamnak – ugyanolyan jogcímen, mint a régióknak – az e jegyzék felülvizsgálatának kezdeményezésére irányuló hatáskört, amelyet az említett tagállam adott esetben a régiók helyett gyakorolhatna. Hasonlóképpen e bíróság azt kívánja megtudni, hogy e hatáskört csak a hatáskörrel rendelkező közigazgatási hatóság gyakorolhatja saját kezdeményezésére, vagy az valamely olyan magánszemély kérelmére is gyakorolható, aki az említett jegyzéken szereplő természeti területhez tartozó terület tulajdonosa, és hogy a tagállamoknak felül kell-e vizsgálniuk, vagy adott esetben át kell-e minősíteniük e természeti területet, ha változást észlelnek annak eredeti helyzetéhez képest. Az említett bíróságnak tehát kétségei vannak az említett irányelv e tekintetben releváns rendelkezéseinek értelmezését illetően.
- 22 E körülmények között a Consiglio di Stato felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:
- „1) Ellentétes-e a [92/43] irányelv 9. és [11]. cikkének helyes alkalmazásával az a nemzeti rendelkezés (a 357/97. sz. DPR 3. cikkének (4a) bekezdése), amely anélkül biztosítja a régiók és az autonóm tartományok részére a [KJTT] felülvizsgálatának kezdeményezésére vonatkozóan hivatalból gyakorolható hatáskört, hogy e hatóságok részére kötelezővé tenné az eljárás lefolytatását abban az esetben, ha a KJTT által lefedett területek magánszemély tulajdonosai indokoltan kérik e hatáskör gyakorlását, legalábbis azokban az esetben, amikor a magánszemélyek a terület környezetromlásának bekövetkezésére hivatkoznak?

- 2) Ellentétes-e a [92/43] irányelv 9. és [11]. cikkének helyes alkalmazásával az a nemzeti rendelkezés (a 357/97. sz. DPR 3. cikkének (4a) bekezdése), amely az időszakos felülvizsgálatot követően anélkül biztosítja a régiók és az autonóm tartományok részére a KJTT felülvizsgálatának kezdeményezésére vonatkozóan hivatalból gyakorolható hatáskört, hogy a felülvizsgálat elvégzésének pontos időbeli (például két éven belüli vagy három éven belüli) határidejét meghatározná, valamint annak előírása nélkül, hogy a régiók és az autonóm tartományok által elvégzendő időszakos felülvizsgálatról felhívás kerüljön közzétételre annak lehetővé tétele céljából, hogy az érdekeltek észrevételeket tehessenek és javaslatokat terjeszthessenek elő?
- 3) Ellentétes-e a [92/43] irányelv 9. és [11]. cikkének helyes alkalmazásával az a nemzeti rendelkezés (a 357/97. sz. DPR 3. cikkének (4a) bekezdése), amely a KJTT felülvizsgálata tekintetében anélkül biztosítja a régiók és az autonóm tartományok részére a kezdeményezés jogát, hogy az állam részére is biztosítaná e hatáskört, legalábbis helyettesítő jelleggel a régiók és az autonóm tartományok mulasztása esetén?
- 4) Ellentétes-e a [92/43] irányelv 9. és [11]. cikkének helyes alkalmazásával az a nemzeti rendelkezés (a 357/97. sz. DPR 3. cikkének (4a) bekezdése), amely úgy biztosítja a régiók és az autonóm tartományok részére a KJTT felülvizsgálatának kezdeményezésére vonatkozóan hivatalból gyakorolható hatáskört, hogy annak gyakorlása teljes egészében a hatóság mérlegelési jogkörébe tartozik, és az még a szennyezéssel vagy környezetromlással összefüggő jelenségek bekövetkezése – és azok formális bebizonyosodása – esetén sem kötelező?
- 5) [...] Olyan eljárást kell-e érteni a [92/43] irányelv 9. cikkével és a nemzeti jogalkotó által a 357/97. sz. DPR 3. cikkének (4a) bekezdésével szabályozott eljárás alatt, amely szükségszerűen közigazgatási aktussal zárul, vagy az kizárólag fakultatív eljárás, [amennyiben] »azon eljárás [alatt], amely szükségszerűen közigazgatási aktussal zárul«, olyan eljárást kell érteni, amely »a feltételek fennállása esetén a régió javaslatának a környezet-, és területvédelmi miniszter által a [...] Bizottság részére történő továbbítását jelenti«, tekintet nélkül arra, hogy azt kizárólag hivatalból vagy akár kérelemre is megindítható eljárásnak kell-e tekinteni?
- 6) [...] Ellentétes-e az [uniós] szabályozással – különösen a [92/43] irányelvvel – az a tagállami szabályozás, amely abban az esetben, ha valamely magányszemély a területkárosodásra vonatkozóan bejelentést tett, további nyomon követési és a védintézkedések elfogadása helyett az átminősítésre irányuló eljárás megindítását írja elő?
- 7) Ellentétes-e az [uniós] szabályozással – különösen a [92/43] irányelvvel – az a tagállami szabályozás, amely a Natura 2000 hálózatba tartozó természeti terület átminősítésére irányuló eljárás megindítását kizárólagosan magánjellegű, gazdasági érdekek védelméhez köti?
- 8) Ellentétes-e az [uniós] szabályozással – különösen a [92/43] irányelvvel – az a tagállami szabályozás, amely az irányelv alapján elismert valamely természetes élőhely károsodását esetlegesen előidéző közérdekű, szociális és gazdasági jellegű, az [...] Unió által is elismert infrastrukturális projektek esetén a Natura 2000 hálózat teljes körű egységességének biztosítása érdekében kiegyenlítő intézkedések elfogadása helyett a terület átminősítésére irányuló eljárás megindítását írja elő?
- 9) Ellentétes-e az [uniós] szabályozással – különösen a [92/43] irányelvvel – az a tagállami szabályozás, amely a természetes élőhelyek tekintetében jelentőséget tulajdonít a természeti területek adott tulajdonosai gazdasági érdekeinek, ekként pedig lehetővé teszi számukra, hogy a nemzeti bíróság vonatkozásukban olyan határozatot hozzon, amely a terület ismételt lehatárolására kötelez?

10) Ellentétes-e az [uniós] szabályozással – különösen a [92/43] irányelvvel – az a tagállami szabályozás, amely az emberi – és nem természeti – eredetű károsodás esetén a terület átminősítését írja elő?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első, a negyedik és az ötödik kérdésről

- 23 A kérdést előterjesztő bíróság az első, a negyedik és ötödik kérdésével – amelyeket együtt kell megvizsgálni – lényegében azt kérdezi, hogy a 92/43 irányelv 4. cikkének (1) bekezdését, 9. és 11. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy a tagállamok hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságainak kötelezettsége javaslatot tenni a Bizottságnak a KJTT-k jegyzékén szereplő természeti terület átminősítésére abban az esetben, ha valamely, e természeti területhez tartozó terület tulajdonosa kérelemmel fordult e hatóságokhoz e terület környezetromlására hivatkozva.
- 24 Annak megvizsgálása előtt, hogy ezen irányelv előírja-e a KJTT-k jegyzékén szereplő természeti terület visszaminősítését, emlékeztetni kell arra az eljárásra, amelyet ezen irányelv valamely természeti területnek e jegyzékbe való felvétele esetére ír elő. Ekképpen ugyanezen irányelv 4. cikkének (1) és (2) bekezdése értelmében e felvételtől a Bizottság az érintett tagállam javaslatára határoz. E tekintetben a 92/43 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a tagállamok adott esetben javaslatot tesznek az említett jegyzék kiigazítására az érintett fajok és természetes élőhelyek védettségi állapotára vonatkozó – ezen irányelv 11. cikke szerint általuk biztosított – felügyeleti tevékenység eredményeinek ismeretében. A szóban forgó irányelv 4. cikkének (4) bekezdése azt a kötelezettséget rója a tagállamokra, hogy a KJTT-k jegyzékén jóváhagyott minden természeti területet nyilvánítsanak KTT-vé.
- 25 Noha ugyanezen irányelv semelyik rendelkezésre nem rendelkezik kifejezetten a KJTT-k jegyzékén szereplő természeti területek átminősítéséről, mindazonáltal meg kell jegyezni, hogy a 92/43 irányelv 9. cikke lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy megfontolja valamely KTT átminősítését, ha ezt indokolttá teszi az azon felügyeleti tevékenység eredményeképpen észlelt természetes folyamat, amelyet a tagállamok ezen irányelv 11. cikke szerint biztosítanak. Márpedig az ilyen átminősítés szükségszerűen magában foglalja valamely KJTT átminősítését is, mivel az említett irányelv 4. cikke (4) bekezdésének értelmében a tagállamok kötelezettsége minden KJTT-t KTT-vé nyilvánítani.
- 26 Ebből következően a KJTT-k jegyzékének kiigazítása – amelyre ugyanezen irányelv 4. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamok tesznek javaslatot a Bizottságnak – magában foglalhatja a KJTT-k jegyzékén szereplő természeti terület visszaminősítését is, amelynek – különös rendelkezés hiányában – ugyanolyan eljárás szerint kell történnie, mint az említett jegyzékbe való felvételnek.
- 27 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy noha a KTT-vé nyilvánítható természeti területek meghatározására irányuló eljárásra vonatkozó, a 92/43 irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében szereplő rendelkezésekből az következik, hogy a tagállamok a természeti területekre vonatkozó javaslataik esetében bizonyos mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek, ugyanakkor e tekintetben tiszteletben kell tartaniuk az ezen irányelvben meghatározott követelményeket (lásd különösen a Bizottság kontra Írország ítélet, C-67/99, EU:C:2001:432, 33. pontját). Ebből következően, ha az említett irányelv 11. cikke alapján az e tagállamok által biztosított felügyeleti tevékenység eredményei arra engednek következtetni, hogy e követelményeket már visszafordíthatatlanul nem lehet tiszteletben tartani, az említett tagállamoknak ugyanezen irányelv 4. cikkének (1) bekezdése értelmében szükségszerűen javaslatot kell tenniük a KJTT-k jegyzékének kiigazítására, amely javaslat célja, hogy e jegyzék újból megfeleljen az említett követelményeknek.

- 28 Így, ha valamely KJTT-k jegyzékén szereplő természeti terület már véglegesen nem tud hozzájárulni a 92/43 irányelv célkitűzéseinek megvalósításához, és ha következőképpen már nem igazolt, hogy ezen irányelv előírásai vonatkozzanak e természeti területre, az érintett tagállam kötelezettsége javaslatot tenni a Bizottságnak az említett természeti terület visszaminősítésére. Ha ugyanis e tagállam nem tenne javaslatot erre az átminősítésre, feleslegesen használhatná tovább az ugyanezen természeti terület kezelését szolgáló forrásokat, amelyek a természetes élőhelyek és fajok védelméhez nem járulnának hozzá. Ezenfelül az olyan természeti területek megtartása e hálózaton belül, amelyek véglegesen nem járulnak már hozzá az említett célkitűzések megvalósításához, nem felel meg a Natura 2000 hálózat minőségi követelményeinek.
- 29 A tagállamok azon kötelezettsége, hogy javaslatot tegyenek a Bizottságnak a KJTT-k jegyzékén szereplő, a 92/43 irányelv célkitűzéseinek elérésére már visszafordíthatatlanul alkalmatlanná vált természeti terület átminősítésére, még inkább terheli e tagállamokat, ha e természeti területhez tartozik egy olyan terület, amely tulajdonosa a KJTT-k jegyzékére való felvétel miatt korlátozottan gyakorolhatja a tulajdonjogát, noha már nem indokolt, hogy ezen irányelv előírásai vonatkozzanak az említett természeti területre. Ugyanis – amint azt a főtanácsnok az indítvány 39. pontjában megjegyezte – amíg a vizsgált természeti terület minőségét tekintve megfelel a minősítéséhez előírt feltételeknek, addig az említett irányelv szerinti környezetvédelmi cél főszabály szerint igazolja a tulajdonjog korlátozásait (lásd ebben az értelemben a Križan és társai ítélet, C-416/10, EU:C:2013:8, 113–115. pontját). Ha azonban e minősége véglegesen megszűnik, akkor e természeti terület használatának további korlátozása sértheti ugyanezen tulajdonjogot.
- 30 Meg kell azonban állapítani, hogy önmagában az, hogy az érintett természeti területhez tartozó terület tulajdonosa valamely KJTT környezetromlására hivatkozik, nem elegendő a KJTT-k jegyzéke ilyen kiigazításának kezdeményezéséhez. Elengedhetetlen, hogy ettől a romlástól az említett természeti terület visszafordíthatatlanul alkalmatlanná váljon a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelmének vagy a Natura 2000 hálózat létrehozásának biztosítására, oly módon, hogy ugyanez a természeti terület többé véglegesen ne tudjon hozzájárulni az említett irányelv 2. és 3. cikkében szereplő célkitűzések megvalósításához. Ugyanis – amint az ugyanezen irányelv 4. cikkének (1) és (2) bekezdéséből kitűnik – az ilyen természeti terület a védelemre, illetve e hálózat létrehozására vonatkozó kötelezettség teljesítése érdekében került e jegyzékre felvételre.
- 31 Ekképpen a KJTT-k jegyzékén szereplő természeti terület nem minden romlása igazolja annak átminősítését.
- 32 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a 92/43 irányelv 6. cikkének (2) bekezdése, amelyre ezen irányelv 4. cikkének (5) bekezdése hivatkozik, azt a kötelezettséges rója a tagállamokra, hogy a szükséges intézkedések elfogadása révén védjék meg a KJTT-ket az ott található természetes élőhelyek és fajok károsodásának megakadályozása érdekében. Az, hogy valamely tagállam egy meghatározott természeti terület védelmére vonatkozó ilyen kötelezettségét elmulasztja, nem szükségszerűen igazolja e természeti terület átminősítését (lásd analógia útján a Bizottság kontra Írország ítélet, C-418/04, EU:C:2007:780, 83–86. pontját). Ellenkezőleg, a tagállamnak meg kell tennie az említett természeti terület megőrzéséhez szükséges intézkedéseket.
- 33 Ezenfelül meg kell azt is jegyezni, hogy az olyan terv vagy projekt, amely a 92/43 irányelv védelmi célkitűzéseivel összeegyeztethetetlen, jogszerűen csupán az ezen irányelv 4. cikkének (5) bekezdésében is hivatkozott, 6. cikkének (3) és (4) bekezdésében szereplő, megfelelő környezeti hatásvizsgálat elvégzését, és adott esetben bármely, a környezet megóvásához szükséges kiegyenlítő intézkedés elfogadását előíró szabályok tiszteletben tartása mellett érinthet jelentős mértékben valamely, a KJTT-k jegyzékén szereplő természeti területet.
- 34 Egyébiránt az olyan tervek vagy projektek vonatkozásában, amelyek elfogadásukkor nem esnek a 92/43 irányelv 6. cikke (3) és (4) bekezdésének hatálya alá, a Bíróság úgy ítélte meg, hogy nem zárható ki, hogy valamely tagállam az ezen irányelv 6. cikke (4) bekezdésében előírt eltérő eljáráshoz hasonlóan

a valamely terület védelmi érdekeit jelentősen befolyásolni képes terv vagy projekt környezeti hatásvizsgálatára vonatkozó nemzeti eljárás keretében közérdeken alapuló okra hivatkozzon, és – amennyiben az lényegében megfelel az e rendelkezésben előírt feltételeknek – engedélyezzen egy olyan tevékenységet, amelyet ezt követően már nem lesz tiltott e cikk (2) bekezdése alapján. Azonban annak ellenőrzése érdekében, hogy teljesülnek-e a 92/43 irányelv 6. cikkének (4) bekezdésében előírt feltételek, a terv vagy projekt hatásait ezen irányelv 6. cikke (3) bekezdésének megfelelően előzetesen meg kell vizsgálni (lásd a Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-404/09, EU:C:2011:768, 156. és 157. pontját).

- 35 Ebből következően a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező nemzeti hatóságok csak akkor kötelesek valamely természeti terület átminősítésére javaslatot tenni, ha e rendelkezések tiszteletben tartása ellenére az visszafordíthatatlanul alkalmatlanná vált a 92/43 irányelv célkitűzéseinek megvalósítására, oly módon, hogy KJTT-ként való minősítése már nem tűnik igazoltnak.
- 36 A fenti megfontolásokra tekintettel úgy kell válaszolni az első, a negyedik és az ötödik kérdésre, hogy úgy kell értelmezni a 92/43 irányelv 4. cikkének (1) bekezdését, 9. cikkét és 11. cikkét, hogy a tagállamok hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságainak kötelezettsége javaslatot tenni a Bizottságnak a KJTT-k jegyzékén szereplő természeti terület átminősítésére abban az esetben, ha valamely, e természeti területhez tartozó terület tulajdonosa kérelemmel fordult e hatóságokhoz e terület környezetromlására hivatkozva, amennyiben a kérelem azon a körülményen alapul, hogy az említett természeti terület – ezen irányelv 6. cikke (2)–(4) bekezdése rendelkezéseinek tiszteletben tartása ellenére – véglegesen nem tud hozzájárulni a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméhez vagy a Natura 2000 hálózat létrehozásához.

A második kérdésről

- 37 Az első, a negyedik és az ötödik kérdésre adott választ figyelembe véve a második kérdésre már nem kell választ adni, mivel az már nem feltétlenül szükséges az alapügybeli jogvita megoldásához.

A harmadik kérdésről

- 38 Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi, hogy a 92/43 irányelv 4. cikkének (1) bekezdését, 9. és 11. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes valamely olyan nemzeti szabályozás, amely a KJTT-k jegyzékének kiigazítására való javaslattételre vonatkozó hatáskört kizárólag a területi önkormányzatokra ruhazza, és – legalábbis szubszidiárius jelleggel, ezen önkormányzatok mulasztása esetén – nem az államra.
- 39 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy ezen irányelv anélkül ró kötelezettségeket a tagállamokra, hogy bármiféle hatáskörmegosztásra hivatkozna a nemzeti jogban e kötelezettségek teljesítése során. Ekképpen az említett irányelv nem határozza meg a KJTT-k jegyzékének kiigazítására való javaslattételre vonatkozó hatáskör kijelölésének módjait a nemzeti jogban.
- 40 Ilyen meghatározás hiányában az EUMSZ 288. cikk harmadik bekezdése szerinti szabályt kell követni, amelynek értelmében az irányelv, miközben az elrendő célokat illetően minden címzett tagállamra kötelező, a forma és az eszközök megválasztását a nemzeti hatóságokra hagyja. Ekképpen a nemzeti hatóságok ilyen jellegű feladata a 92/43 irányelv szerinti kötelezettségek teljesítésére hatáskörrel és illetékességgel rendelkező nemzeti hatóságok meghatározása.
- 41 E tekintetben az uniós jog csupán azt követeli meg, hogy a 92/43 irányelvnek a belső jogba való átültetése – ideértve a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságok meghatározását – ténylegesen biztosítsa ezen irányelv teljes körű, kellően egyértelmű és pontos alkalmazását (lásd ebben az értelemben a Bizottság kontra Ausztria ítélet, C-507/04, EU:C:2007:427, 89. pontját).

- 42 Ugyanis noha minden tagállam szabadon határoz a szerinte megfelelő belső hatáskörmegosztásáról, és arról, hogy valamely irányelvet a regionális vagy a helyi hatóságok által hozott intézkedések révén hajtja-e végre, e választási lehetőségek nem mentik fel azon kötelezettsége alól, hogy biztosítsa az ezen irányelvből fakadó kötelezettségek teljes körű végrehajtását.
- 43 Következésképpen az uniós jog nem követeli meg, hogy a területi önkormányzatokra az említett irányelvből fakadó kötelezettségek végrehajtása érdekében ruházott hatáskört az állam szubszidiárius jellegű hatásköre egészítse ki. Ezenfelül a tagállamok ugyanezen irányelv szerinti kötelezettségei – különösen a KJTT-k jegyzékének kiigazítására való javaslattétellel kapcsolatos kötelezettség – a belső hatáskörmegosztás vonatkozásában nem foglalják magukban azt, hogy az államnak adott esetben pótolnia kell a területi önkormányzatok mulasztását. Mindazonáltal az uniós jog megköveteli, hogy a nemzeti jogrendszerben meghatározott módok alapján hozott összes intézkedés kellően hatékony legyen a 92/43 irányelv előírásainak megfelelő alkalmazásának lehetővé tételéhez (lásd ebben az értelemben a Németország kontra Bizottság ítélet, C-8/88, EU:C:1990:241, 13. pontját).
- 44 A fenti megfontolásokra tekintettel úgy kell válaszolni a harmadik kérdésre, hogy a 92/43 irányelv 4. cikkének (1) bekezdését, 9. és 11. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes valamely olyan nemzeti szabályozás, amely a KJTT-k jegyzékének kiigazítására való javaslattételre vonatkozó hatáskört kizárólag a területi önkormányzatokra ruházza, és – legalábbis szubszidiárius jelleggel, ezen önkormányzatok mulasztása esetén – nem az államra, amennyiben a hatáskörök ilyen meghatározása biztosítja az említett irányelv előírásainak megfelelő alkalmazását.

A hatodik, hetedik, nyolcadik, kilencedik és tizedik kérdéstről

- 45 Emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 267. cikkel létrehozott eljárás keretében kizárólag az ügyben eljáró és a bírósági döntésért felelősséggel tartozó nemzeti bíróság feladata, hogy az ügy sajátosságaira figyelemmel megítélje mind az előzetes döntéshozatal szükségességét ítéletének meghozatala szempontjából, mind pedig a Bíróság elé terjesztendő kérdések relevanciáját. Következésképpen, amennyiben a feltett kérdések az uniós jog értelmezésére vonatkoznak, a Bíróság – főszabály szerint – köteles határozatot hozni (lásd különösen az Åkerberg Fransson ítélet, C-617/10, EU:C:2013:105, 39. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 46 A nemzeti bíróság által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések relevanciájának vélelmét csak kivételesen lehet megdönteni, ha az uniós jog kért értelmezése nyilvánvalóan semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli vagy jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson.
- 47 Márpedig a jelen esetben – amint azt a kérdést előterjesztő bíróság is elismeri az előzetes döntéshozatal iránti kérelmében – nem vitatott, hogy a Regione Lombardia által feltett hatodik, hetedik, nyolcadik, kilencedik és tizedik kérdés hipotetikus jellegű. E bíróság tájékoztatása szerint ugyanis e kérdések az olasz jogrendszerben jelenleg nem létező nemzeti szabályozásra vonatkoznak.
- 48 Következésképpen a hatodik, hetedik, nyolcadik, kilencedik és tizedik kérdést elfogadhatatlannak kell nyilvánítani.

A költségekről

- 49 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján, a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

- 1) Úgy kell értelmezni a Cseh Köztársaság, az Észt Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Szlovén Köztársaság és a Szlovák Köztársaság csatlakozásának feltételeiről, valamint az Európai Unió alapját képező szerződések kiigazításáról szóló okmánnyal módosított, a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv 4. cikkének (1) bekezdését, 9. és 11. cikkét, hogy a tagállamok hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságainak kötelezettsége javaslatot tenni az Európai Bizottságnak a közösségi jelentőségű természeti területek jegyzékén szereplő természeti terület átminősítésére abban az esetben, ha valamely, e természeti területhez tartozó terület tulajdonosa kérelemmel fordult e hatóságokhoz e terület környezetromlására hivatkozva, amennyiben a kérelem azon a körülményen alapul, hogy az említett természeti terület – ezen módosított irányelv 6. cikke (2)–(4) bekezdése rendelkezéseinek tiszteletben tartása ellenére – véglegesen nem tud hozzájárulni a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméhez vagy a Natura 2000 hálózat létrehozásához.
- 2) Úgy kell értelmezni a Cseh Köztársaság, az Észt Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Szlovén Köztársaság és a Szlovák Köztársaság csatlakozásának feltételeiről, valamint az Európai Unió alapját képező szerződések kiigazításáról szóló okmánnyal módosított 92/43 irányelv 4. cikkének (1) bekezdését, 9. és 11. cikkét, hogy azokkal nem ellentétes valamely olyan nemzeti szabályozás, amely a közösségi jelentőségű természeti területek jegyzékének kiigazítására való javaslatlételre vonatkozó hatáskört kizárólag a területi önkormányzatokra ruházza, és – legalábbis szubszidiárius jelleggel, ezen önkormányzatok mulasztása esetén – nem az államra, amennyiben a hatáskörök ilyen meghatározása biztosítja az említett irányelv előírásainak megfelelő alkalmazását.

Aláírások